

N:o 3.

Af Herr Schönbeck: Om ändring af gällande förordning angående prestval.

I anledning af flera inom Kyrkomötet 1868 väckta motioner angående förändring i de författningar, som angå tillsättandet af presterliga tjänster, aflät Kyrkomötet samma år en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, deri det uttalade den åsigten, att församlingarne borde erhålla större inflytande vid tillsättande af sina själasörjare än dem för närvarande tillkommer, och att den olikhet, som i detta afseende nu förefinnes, borde, så vidt den kunde, undanrödjas; hvarjemte Kyrkomötet anhöll, att Kongl. Maj:t, i sammanhang med den redan väckta frågan om revision af de presterliga befordringslagarne, ville tackas låta utarbета och i grundlagsenlig ordning behandla förslag till lagförändringar i ofvan berörda syfte. Denna angelägenhet har äfven senare företagits till behandling af kyrkolagskomitén, som i de motiv, hvilka upptagits i det afgifna förslaget till kyrkolag och kyrkostadgar, äfven yttrar, att en förändring i de presterliga befordringslagarne, som länge och kraftigt blifvit påyrkad, icke utan skada för kyrkan kunde uppskjutas.

Sedan kyrkolagskomitén i de redan åberopade motiven först anfört de skäl, af hvilka komitén funnit sig förhindrad att framställa något förslag till förändring i de presterliga befordringslagarne hvad beträffar de patronella pastoraten, öfvergår komitén till behandling af frågan rörande förändring i de stadgar, som röra tillsättning af konsistoriella pastorat. Komitén antager, att anledningen, hvarför de yrkanden, som i denna rigtning blifvit gjorda, icke vunnit framgång, mindre borde sökas deruti, att dessa yrkanden ansetts obefogade, än i den omständigheten, att meningarne varit delade om sättet, hvarpå de lämpligen kunde tillfredsställas. Komitén antager vidare, att det med visshet kan förutsättas, att församlingarne i de konsistoriella pastoraten icke, mot erhållande af hvilken som helst utvidgning af rättigheter i afseende på prestval, skola finnas villiga att upp-

offra den dem tillförsäkrade rätt, att medelst sitt val fälla det afgörande utslaget vid tillsättandet af deras prester, hvilket förhållande komitén anser i hög grad försvåra lösningen af den länge undanskjutna frågan. Skall denna rätt lemnas orubbad och skall ändock det inflytande, som nu ifrågavarande församlingar dermed äro i tillfälle att utöfva, ytterligare ökas, så kan det svårigen ske på annat sätt, än att deras valrätt utsträcket utom det af domkapitlet upprättade förslaget. Af flera skäl anser komitén den samverkan mellan kyrkostyrelse och församling, som enligt nu gällande lagstiftning i allmänhet eger rum vid tillsättandet af presterliga tjänster, fortfarande böra såsom regel fasthållas; men då likväl någon motsvarighet till den säkerhet mot ett olämpligt val, som vid tillsättning af konsistoriel kyrkoherdetjenst skall ligga i det af domkapitlet upprättade förslaget, torde kunna sökas i den församlingens enhällighet, som, derest församlingen finge utanför ett dylikt förslag kalla prest, borde fordras såsom vilkor för att på kallelsen skulle kunna fästas afseende, så föreslår komitén, att vid tillsättning af konsistoriel kyrkoherdetjenst församlingen må berättigas att, i likhet med hvad vid tillsättning af regalt pastorat är medgifvet, på frågodag kalla fjerde profpredikant att på förslaget uppföras och vid valet komma under omröstning jemte de af domkapitlet föreslagne, dock endast under det vilkor, att han blifvit kallad af minst tre fjerdedelar af hela antalet af församlingens, efter vallängden röstberättigade medlemmar. Då jag funnit de af kyrkolagskomitén framställda skäl för den föreslagna förändringen i valordningen vid tillsättande af konsistoriella pastorat högst beaktansvärda och då jag anser mig med visshet kunna förutsätta, att det nästa år sammanträdande Kyrkomötet äfven dertill skulle lemna sitt bifall, hvarigenom denna så länge undanskjutna fråga kunde vinna en snar lösning, så får jag vördsammast hemställa, att Riksdagen ville för sin del besluta följande tillägg och förändringar i nu gällande förordning om prestval:

1. Skall kyrkoherde väljas, hafve församlingen makt på frågodag begära, att uppgifven prestman må som fjerde profpredikant på förslaget uppföras.

2. Skall genom omröstning utrönas om och hvilken prestman må till fjerde profpredikant begäras; då må endast den rösta, som i den justerade vallängden upptagen och sjelf tillstädes är, och varde hvar röstandes mening för en röst räknad.

3. Har vid sådan omröstning som nu är sagd, då fråga är om konsistoriel kyrkoherdetjenst, minst tre fjerdedelar af hela antalet af de i den justerade röstlängden uppförde röstberättigade förenat sig att till fjerde profpredikant begära samme prestman, uppskjute valförrättaren förrättningen till dess domkapitlet vidare förordnat. Föreana sig ej de röstande,

som nu är sagdt, vare frågan om fjerde profpredikant förfallen. Gälle i öfrigt hvad som om val till konsistorielt pastorat förordnad är.

Stockholm den 25 Januari 1877.

II. Schönbeck.

N:o 4.

Af Herr Ribbing, S.: Om förändrad lydelse af § 28 i gällande förordning angående bränvins försäljning.

Sistlidne riksdag väcktes tvenne motioner, åsyftande att få nu gällande stadganden beträffande försäljning under sön- och helgdagar af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker i stad ändrade till hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad i samma afseende är föreskrifvet för landet. Utskottets betänkande, i hvilket bifall till motionen afstyrktes, blef af Första Kammaren återremitteradt i yttrad afsigt, att få ett förslag till ändring i gällande föreskrifter i den rigtning, motionerna innehöllo. I Andra Kammaren föll ett yrkande i samma syfte endast på den förseglade sedeln.

Lika litet i Utskottets öfver de nyss omnämnda motionerna afgifna betänkande, som under diskussionen deröfver i Kamrarne anfördes såsom motiv för afslag några grunder mot statens sträfvan att äfven genom lagstiftning söka motverka det beklagliga missbruk af spirituosa, som hos oss finnes och på senaste tider på oroväckande sätt gripit omkring sig. Det var ej *saken*: den ända från 1850-talet följda rigtningen i bränvinslagstiftningen, man klandrade, utan argumenterna gälde dels *sättet*, hvarpå enligt de uppgifna motionerna denna rigtning än vidare skulle fullföljas, dels voro de hemtade ur den förmenta *obehöfligheten* och omöjligheten att gå utöfver hvad man i förevarande afseende redan eger stadgadt. Då jag härmed vördsamt anhåller att vid denna riksdag få väcka motion i samma rigtning, som de förut omtalade från sista riksdagen, tillhör det mig, under anförda